

Účinky sv. omše, zadávanie úmyslov a ich aplikácia

Katechéza na 4. pôstnu nedeľu

Čo nám skutočne dáva do života sv. omša, zdanlivo tak vzdialená od toho, čo žijeme? Čítania, ktorým veľaokrát rozumieme len veľmi málo alebo dokonca vôbec a navyše gestá, ktoré sú bežnému vnímaniu možno aj úplne cudzie? Ako môže opakované rituálne správanie napomôcť k nájdeniu ozajstnej nádeje v tom všetkom, čo sa na nás každý deň valí a dolieha? Aký účinok má sv. omša na môj život?

Ovocie druhého vatikánskeho koncilu kladie dôraz na to, že veriaci nemajú byť prítomní na Eucharistii, stretnutí ako je toto, len ako nečinne stojaci niekde stranou, ako nemí diváci, ale aby pomocou obradov a modlitieb lepšie rozumeli významu Kristovej obety. (SC) Tá je vyobrazená v štruktúre sv. omše a veľmi jasne a priamo formulovaná v eucharistickej modlitbe. Veľká vážnosť eucharistickej modlitby viedla západné cirkvi v rannom stredoveku k spornému zvyku, ktorý sa neskôr stal zákonom, že sa totiž s výnimkou prefácie a Sanktus modlila potichu. Tak bola eucharistická modlitba zahalená priamo dvojitým závojom. Poznáte ho aj ako vélum, to, čo zakrýva tajomstvo. Veriaci nemohli počuť a kvôli latinčine nemohli ani rozumieť čo sa deje. Až od roku 1965 sa môže eucharistická modlitba prednášať nahlas a od roku 1967 navyše aj v materskom jazyku. (Adolf Adam, Liturgika) Teraz teda počujeme a vidíme, no stále ostáva otázne, či aj rozumieme významu a sile sv. omše. Jej účinok spočíva v sprítomnení Kristovej obety na kríži a keďže nemáme byť len diváci, zároveň je hostinou, pri ktorej prijímame premenený chlieb na telo Pána. Sú aj iné spôsoby, ako sa modliť, no sv. omša je najdokonalejšou formou modlitby Cirkvi. Pravidelným sviatostným životom nadobúdame slobodu, ktorú nám daroval Kristus. Znamená to slobodu od smútku, ktorý trýzni vnútro, od izolácie, ktorá rúca vzťahy, od neodpustenia sebe samému a tým, ktorý by si možno zaslúžili spravodlivosť. Slobodu od bolestivého a rýchlo sa šíriaceho hriechu a dokonca, slobodu od smrti, ktorá vysí nad životom každého človeka.

Biskup Fulton Sheen pripomína, že sloboda nie je dedičstvo, ale život. Keď ju raz človek dostane, nemusí pretrvať ako starý obraz. Preto aj sviatosti prijímame pravidelne. Ako život treba živiť, obraňovať a zachovávať, aj slobodu si musí každá generácia vykúpiť. Vojaci sa nenarodili na to, aby zomreli, smrť na bojisku je prerušením ich povolania k životu. Ale náš Pán, v protiklade k ostatným, prišiel na tento svet, aby zomrel. Dokonca aj pri jeho narodení jeho matke pripomenuli, najmä staručký Simeon a prorokyňa Anna, že prišiel zomrieť. Nikdy predtým žiadna matka na svete tak nevnímala smrť, ktorá kostnatými rukami objíma jej dieťa. Keďže náš Pán prišiel na to, aby zomrel, bolo vhodné, aby vznikol nejaký pamätník jeho smrti. Keďže bol Boh i človek zároveň a nikdy nehovoril o svojej smrti bez súvislosti so zmŕtvychvstaním, nemal práve on sám ustanoviť jasnú pamiatku svojej smrti a nenechávať to na náhodnú spomienku ľudí? A presne to aj urobil počas poslednej večere. Jeho memoriál bude naplnením Zákona a Prorokov, memoriál, keď bude obetovaný Baránok, nie aby pripomínal politickú slobodu, ale slobodu dokonalú, duchovnú. Posledná večera a ukrižovanie sa udiali počas Veľkej noci, keď večný Syn Otca sprostredkoval Novú

zmluvu, podobne ako bol sprostredkovaný starý zákon cez Mojžiša krvou zvierat. Kristus schválil Nový zákon svojou vlastnou krvou, krvou skutočného veľkonočného Baránka. Ježiš nepovedal: „Toto predstavuje alebo symbolizuje moje telo“ ale povedal: „Toto je moje telo“, ktoré bude vydané počas umučenia. Podobne s vínom. Potom prišiel Boží príkaz, aby jeho pamiatka pokračovala aj po jeho smrti. Opakujte, obnovujte, pokračujte! Ježiš nikde nepovedal, aby písali o jeho smrti, ale povedal apoštolom, aby ho oživil, prežívali, pripomínali a prenášali do budúcnosti poslušnosťou jeho príkazom daným počas Poslednej večere. Chcel, aby ľudia umierali svojej nižšej prirodzenosti a žili v milosti, aby ich nezaujímal len vonkajší zjav a súčasť ich života, ako sú rodinné vzťahy, práca, povinnosti, fyzický vzhľad alebo talent, ale aby sa svojím rozumom a vôľou, všetkým, čím sú, menili na neho, aby ich nebeský Otec videl vo svojom Synovi, aby ich videl v jeho obete, ich umŕtvovanie v jeho smrti, aby mohli mať účasť na jeho sláve. Každým príchodom na slávenie Eucharistie, ako sa tiež nazýva sv. omša, potvrdzujeme, že chceme slobodu od ťažkostí, ktoré nás tlačia do prachu a túžime po vznešenom vzpriamení sa, aké človeku, ktorý je stvorený na obraz Boha, prislúcha. Nie je to sloboda v akomsi bežnom ponímaní ľudí alebo akýsi kŕč, kedy sa pretvarujeme, že je všetko v poriadku. Ale sloboda, ktorá prekračuje cez dielo Boha hranicu smrti. Človek, ktorý prijal Krista, s Kristom porazil smrť. Ak o tomto vieme, v každom z nás by sa mal ozývať rozkaz ohlasovať túto zvesť radosti ostatným. Človek, ktorý sa nechá Kristovi umyť, túži prirodzene túto silu odovzdávať okolo seba aj ostatným. Preto sa Cirkev neustále modlí najdokonalejšou formou modlitby, ktorou je sv. omša.

Praktické vysvetlenie zadávania úmyslov a ich aplikácia

Milodar za svätú omšu má biblický základ, kde čítame: „kto slúži oltáru, nech z oltára žije.“ V staroveku milodar predstavovali naturálie, ktoré sa prinášali ako obetné dary. Časť z nich pripadla chudobným, časť tým, ktorí ohlasovali evanjelium. Milodar nie je zaplatením alebo kupovaním svätej omše. Milodar je určitá obeta dotyčného veriaceho na cirkevné ciele. Ak niekto chce, aby bola slúžená sv. omša na jeho úmysel, nech je tento úmysel jasne formulovaný. Dôležité je, aby kňaz vedel, na aký úmysel slúži. Úmysel sv. omše môže byť za živých aj zosnulých, pričom používame iba krstné mená, pretože tak sme boli pokrstení. Prečo slúžime omše na nejaký úmysel? Ak je to najdokonalejšia modlitba, potom je to jasné. Naviac, ak si požičiame zo synoptikov napr. Markovo zachytenie udalosti z Kafarnauma, lepšie pochopíme modlitbu za seba alebo druhých: „Po niekoľkých dňoch sa Ježiš znovu vrátil do Kafarnauma. Rozchýrilo sa, že je v dome. Zhromaždilo sa tam veľa ľudí, takže už nemali miesta ani predo dvermi. A vravel im Slovo. Vtedy k nemu prišli štyria, ktorí priniesli ochrnutého človeka. Pretože sa k nemu nemohli dostať kvôli zástupu, otvorili strechu tam, kde bol Ježiš, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. Keď Ježiš **videl ich vieru**, povedal ochrnutému: „Syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy!“ (Mk 2,1-7) Z čítania môžeme pochopiť, ako vynaliezavosť týchto štyroch pomohla niekomu inému, tomu ochrnutému, ktorý sám nevládal a ani nemohol nájsť život, odpustenie ani uzdravenie. Pričom Ježiš nehovorí, že k uzdraveniu prišlo pre vieru ochrnutého, ale pre vieru tých štyroch, ktorí mu ho priniesli. Priniesli ho pred jeho tvár, boli vytrvalí a vynaliezaví,

nevzdávali sa. Preto pôvodne ochrnutý odchádza uzdravený. Takto vynaliezavo a vytrvalo máme predkladať ostatných pred Božiu tvár aj my. A čo je krajšie a jasnejšie predloženie pred Božiu tvár, než keď sa za iného prihovára Cirkev najdokonalejšou modlitbou a predkladá svoju prosbu cez obetu večného Syna?

Významu a sile sv. omše rozumieme cez ovocie eucharistickej obety. Spásonosná pôsobnosť tejto obety sa v plnosti uskutočňuje, keď sa prijíma Pánovo telo a krv. Eucharistická obeta je svojou povahou zameraná na hlboké spojenie veriacich s Kristom prostredníctvom svätého prijímania. Kristus sa obetoval za celý svet. Preto milosť z eucharistickej obety môže prijať každý žijúci človek i každý zosnulý človek, ak nie je zatratený.

Obetujúci kňaz zastupujúci Krista prijíma milosť v prvom rade. Prítomní veriaci spojení s Kristovou obetou prijímajú milosť následne. To ste vy všetci prítomní, ktorí máte plnú účasť na obete. Veľkosť prijatej milosti závisí aj od dispozície každého z vás. Je to vaša schopnosť vziať si to, čo Boh dáva. Celá Cirkev a svet prijímajú všeobecnú milosť. Sú to všetci ľudia, veriaci aj neveriaci, ktorí nekladú Božej milosti prekážky. A nakoniec ten alebo tá, za koho sa omša (intencia) slúži. Ten môže a nemusí byť prítomný na svätej omši. Prijatá milosť opäť závisí aj od jeho dispozície, teda v akom je duchovnom stave, naviazanosť na hriech, ochota počúvať, zmeniť sa.

Na záver, treba pamätať na to, že vnútorná hodnota svätej omše je síce nekonečná, ale milosť omšovej obety, ktorú získa jednotlivec, je konečná, pretože závisí od dispozície jednotlivca, teda jeho vnútornej pripravenosti a schopnosti prijať to, čo mu Boh z lásky dáva.